

Visser AE, Pazoki R, Pulit SL et al. No association between gluten sensitivity and amyotrophic lateral sclerosis. J Neurol 2017 Feb 6, epub ahead of print.

In deze Nederlandse studie is onderzocht of er een relatie bestaat tussen glutensensitiviteit¹ of coeliakie² en ALS. Eerdere studies wezen op een mogelijke relatie waarbij een glutenvrij dieet zinvol zou zijn.

In dit onderzoek zijn epidemiologische en genetische gegevens gecombineerd met bloedonderzoek naar antigenen en antistoffen. Dit bloedonderzoek geeft een goede indicatie als opstap voor nadere diagnostiek naar coeliakie.

Bij 359 patiënten met ALS en 359 controlepersonen werden transglutaminase 6 (TG6) antistoffen gemeten. In een subgroep van 199 patiënten en 199 controlepersonen werden transglutaminase 2 (TG2) antistoffen gemeten en endomysium antistoffen (EMA). Met een vragenlijst en een voedselvragenlijst werd het bestaan van coeliakie en/of het gebruik van een glutenvrij dieet nagevraagd.

Eén patiënt testte positief voor TG2, EMA en TG6 maar had geen symptomen van glutensensitiviteit. Daarnaast waren er 10 patiënten en 12 controlepersonen met TG6 antistoffen. Volgens de vragenlijsten hadden 3 van de 1829 patiënten coeliakie en 4 van de 3920 controlepersonen. Aanvullend werden nog 2 patiënten en 8 controlepersonen gevonden met een glutenvrij dieet. Genetisch werden er geen relaties tussen ALS en coeliakie gevonden.

Volgens de onderzoekers was er waarschijnlijk geen sprake van coeliakie bij de patiënt met meerdere antistoffen, wegens het ontbreken van bloedarmoede en veranderingen van de witte stof in de hersenen, en met een gebruikelijk ziektebeloop van ALS. Verder werden er geen concentratieverschillen van TG6 gevonden tussen patiënten en de controlepersonen. De ziektekenmerken van de 11 patiënten met antistoffen verschilden niet met die van de patiënten zonder antistoffen. Patiënten met een glutenvrij dieet hadden geen langere levensverwachting. De conclusie luidt dat er geen bewijs is voor overlap of relatie tussen coeliakie en ALS en geen bewijs dat een glutenvrij dieet zinvol zou zijn bij patiënten met ALS.

¹ Glutensensitiviteit is een erkende aandoening waarbij er geen sprake is van aantoonbare coeliakie maar waarbij het vermijden van glutenbevattende producten wel leidt tot vermindering van de klachten.

² Coeliakie is een chronische ziekte van de dunne darm door intolerantie voor gluten. Gluten is vooral aanwezig in tarwe, rogge, gerst en spelt.